

Ürmösné Dr. Simon Gabriella, Kovács Éva

AZ ONLINE OKTATÁS HATÉKONYSÁGA A RENDÉSZETTUDOMÁNYI KARON AZ OKTATÓK ÉS A HALLGATÓK SZEMÜVEGÉN KERESZTÜL – EGY HIBRID KUTATÁS EREDMÉNYEI

Absztrakt

A tanulmány egy olyan féléves hibrid kutatás eredményeit taglalja, mely a digitális oktatás hatásait vizsgálja a Rendészettudományi Kar polgárainak reflexiói alapján. A kutatás eredményei: 216 hallgatói – beleértve a katasztrófavédelmi szakirányon tanuló hallgatókat –, és 72 oktatói válasz reprezentatív mintája alapján születettek, melyhez hibrid kérdőíves felmérést végeztünk ötfokozatú Likert-skála bevonásával, továbbá irányított kérdésekkel ellátott kérdőívvel. A beérkező adatokat kategorizáltuk, szintetizáltuk, majd lebontottuk pozitív és negatív válaszokra, hogy egységesen lássuk, hogy mennyire élték meg pozitívan, vegyesen, vagy negatívan az online oktatást a hallgatók és az oktatók. A digitális oktatás hatásaira reflektálva, összességében több negatív, mint pozitív rövid válaszban kifejtett véleményt kaptunk. A kutatásunk során megvizsgáltuk számos ország tapasztalatait a digitális oktatással kapcsolatosan, valamint az eredményeinket taglalva, ajánlásokat is megfogalmazunk kitekintésként, hogy elősegítsük a jövőbeli online oktatás hatékonyságát.

Kulcsszavak: digitális oktatás, Rendészettudományi Kar polgárai, hibrid kutatás, szintézis, hatékonyság.

THE EFFECTIVENESS OF ONLINE EDUCATION AT THE FACULTY OF LAW ENFORCEMENT FROM THE ASPECT OF PROFESSORS' AND STUDENTS' – THE RESULTS OF A HYBRID RESEARCH

Abstract

This study comprises the results of a half-year long hybrid research, which investigates the impacts of digital education, based on the reflections of the academic citizens at the Faculty of Law Enforcement. The results of the research were composed of the answers of 216 academic students – involving students studying on the specialty of disaster management-, as well as 72 professors, as a representative sample. We created a hybrid survey comprising a questionnaire to be answered with the help of a 5 grade Likert scale and guided questions. We categorized and synthesized the incoming data, then we made a distinction between positive and negative answers in order to clarify how positively, negatively or in a miscellaneous way the professors and the students got by the online education. As far as the results are concerned, we faced more negative reflections than positive, from the aspect of both professors and students as a whole, regarding digital education. In the framework of our research, we investigated the experiences of several countries in connection with the digital education, moreover, we formulated recommendations as future perspectives, in order to contribute to the efficiency of online education.

Keywords: digital education, citizens of the Faculty of Law Enforcement, hybrid research, synthesis, efficiency.

1. BEVEZETÉS

A 2020/21-es tanév tavaszi szemeszterétől a SARS-CoV vírus okozta pandémia miatt szükségessé vált az online oktatás bevezetése a többi felsőoktatási intézménnyel párhuzamosan a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen is, ahol nemcsak rendészeti [1] és biztonsági [2], hanem katasztrófavédelmi szakirányos hallgatók is tanulnak.

A vírus első hullámában a Moodle rendszer és a webináriumok, míg a második hullámban a Microsoft Teams platform alkalmazására kellett az egyetemnek átállnia.

Amikor berobbant a digitális oktatás, és sok esetben szembesültünk a motiváló oktatásunk ellenére a hallgatók csökkent interaktivitásával és a motivátlanságával, felmerült bennünk a kérdés, hogy hogyan élnek meg mind a hallgatók, mind az oktató kollégák a digitális oktatást. Vajon hasonló gondokkal küzdünk-e, mint a többi kolléga? Náluk is csökkent az interaktivitás az órán? Miért gondolták úgy a hallgatók, hogy kevésbé kell interaktívnek lenni a digitális oktatás során? Vajon közömbösebbek-e a hallgatók és könnyen megbújnak a monitor mögött?

Milyen érzéseket indukál az oktatásban, hogy monogramokat lát a képernyőn és nehezebben tudja rábírnai a hallgatókat a válaszadásra, mint offline módon? Hogyan oldja meg az oktató a gyakorlati órákat? Más oktató is rá van arra kényszerülve, hogy átdolgozza a már meglévő tananyagait és digitalizálja azokat? Vannak-e olyan kollégák, akik kihívásként élnek meg az új rendszert és úgy érzik, hogy fejlődött a digitális kompetenciájuk? Rugalmasabb lett az életük, mert otthonról oktathattak, vagy ezáltal egybefolyt a magánéletük és a munka? Az ő környezetükben is voltak zavaró tényezők mind az oktatás, mind az elsajátítás során? Előfordult, hogy a hallgató az óra folyamán más tevékenységet is folytatott? Hogyan élték meg a hallgatók az elszigeteltséget, a bezártságot és az egyetemi közélet hiányát? Hasonlóan teljesíthetőek voltak-e a követelmények az online oktatás során, mint jelenlétiben?

Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerestük a választ abban a hibrid kutatásban, melyet 2021 áprilisában kezdtünk el. A 2020 novemberétől 2021 májusáig folyamatosan működtetett fizikai jelenlét nélküli digitális oktatás és tanulás által keletkezett tapasztalataikat és érzéseiket oktatóink és a hallgatóink anonim módon, egy ötfokozatú Likert-skálán kifejezett válaszok formájában, valamint irányított kérdésekkel ellátott felmérés keretében osztották meg velünk.

2. NEMZETKÖZI ÉS HAZAI TAPASZTALATOK

Mint minden kutatásban, úgy a mi esetünkben is szükséges volt a hazai és a nemzetközi szakirodalom feltérképezése. Elsősorban olyan felmérések keresését tartottuk szem előtt, amelyeket valamilyen tekintetben egybevethetőnek találtunk a saját, tervezett kutatásunk adott

aspektusával, mint például a célkitűzéseivel, hipotéziseivel, vizsgálati módszerekkel, eszközzel, elemzési stratégiával mutatott legalább részleges hasonlóság. A párhuzamok és különbségek komparatív elemzése segíti kutatásunk eredményeit a nemzetközi és hazai kontextusban elhelyezni.

A távol-keleti ország, *Malajzia Kutching városában található egyetemen*¹ végzett kutatás mind módszerei, célcsoportja, mind a kapott eredményei tekintetében érdeklődésünkre tart számot. Az ezeket összegző tanulmány [3] a vészhelyzeti távolsági oktatással kapcsolatos hallgatói véleményekkel és elégedettséggel foglalkozik.

A kutatás célja az volt, hogy megtudja: az öt vizsgálati szempont köré csoportosított kérdések alapján az online oktatás kiváltotta-e a hallgatók elégedettségét. Egy zárt végű kérdésekkel ellátott kvantitatív természetű kérdőív a hallgatók mélyebb gondolatait korlátozottan tudja csupán értelmezni [4], ezért a kutató a kvalitatív és a kvantitatív módszerek egyes elemeinek ötvözésével vegyes típusú kutatást végzett, amely eszközéül kérdőívet és interjút is alkalmazott. A mintavétel a város magánegyetemén zajlott, ahol a válaszadók heterogén populációt alkotnak, eltérő nemzetiség, képzési szint (alap-, mesterképzés, fokozatszerzés), karok (üzleti, mérnöki, humán tudományok, informatika) tekintetében. 97 hallgató választ fogadtak el végül 2020. október-novemberében. A kvantitatív adatelemzés minden szükséges módszerét (adatelőkészítés, validálás, adatkódolás) felvonultatta a kutatás. A kvalitatív adatelemzés az interjúból kiszűrt válaszok csoportosításán alapult, amelyet segített a repetitív jellegű frázisok mintázatainak és kapcsolatának azonosítása.

A kutató az említett témaköröket vizsgálva 4 téma tekintetében egyenként 5 db, az utolsó, hallgatói elégedettségre vonatkozó pedig 12 db kérdést tett fel. A válaszlehetőségeket egy ötfokozatú Likert-skálán lehetett megadni, kifejezve az egyetértés, egyet nem értés árnyalatait vagy a semlegességet.

Számos megközelítést és módszert alkalmaztunk és építettünk be kutatásunkba a maláj tapasztalatok nyomán. Megértettük, hogy a távol-keleti kutatás egyik korlátját az önkéntes válaszadás miatti alacsony számú, egyes karokat kevésbé reprezentáló minta jelenti [3]. Ezért saját mintavételezésünk során gondoskodtunk arról, hogy kérdőívünk a hallgatók és oktatók lehető legszélesebb köréhez jusson el. Ezzel ki tudtunk váltani bizonyos, a malajziai kutatásban

---

¹ Asia e University, Kutching, Sarawak, Malajzia

alkalmazott módszertani eljárásokat, amelyek a szűk minta validálását célozzák, hiszen a mi esetünkben annak reprezentatív jellege miatt erre nem volt szükség. A privát malajziai egyetem kari és képzési szintekre lebontott heterogén változatosságát mi nem követhettük. Szándékaink szerint kizárólag az NKE Rendészettudományi Kara egyetemi polgárainak véleményére koncentráltunk. A homogén populáció nem tette szükségessé a további, egyébként általános demográfiai vizsgálatokat sem: hipotéziseink ugyanis nem kapcsolódnak korosztályokhoz vagy képzési szintekhez, ezekre külön kérdéseket nem tettünk fel. Az adatok elemzésénél figyelembe vettük a maláj kutató eredményes módszereit, amelyeket a kvalitatív felmérése során alkalmazott. Az adatszoportosítás, kategorizálás, az ismétlődő kifejezések azonosításának eszközeivel magunk is éltünk.

A Magyarországon zajló kutatások tekintetében különösen az foglalkoztatott minket, létezik-e olyan jellegű felmérés itthon, amelyek a külföldi vizsgálatok szempontjaival vagy módszereivel egyezőséget mutat. Továbbá, vannak-e olyan kutatási témák, kérdések, hipotézisek, eredmények, amelyek csupán a magyar környezetben értelmezhetők, így azok párhuzamosságaira nem bukkanhatunk a külföldi szakirodalomban? Ez irányította figyelmünket a **Pannon Egyetem oktatói által végzett felmérésre**. [5] A kutatás különlegessége, hogy mintegy megelőzve a vészhelyzeti távolsági oktatás hatásait, annak kérdőíves lekérdezéses fázisa 2020 márciusára, a digitális átállást követő szűk egy hetes időszakra esett. A felmérés tárgyát a hallgatók járvány előtti tanulási szokásai és infokommunikációs-eszközhasználatuk alkotta. A kérdőívek terjesztését az egyetem Gazdaságtudományi Karán végezték, ahol is a teljes hallgatói populáció 69,4%-a szolgáltatott válaszokat. A kutatók a beérkezett adatokat többváltozós statisztikai elemzéseknek vetették alá. Feltételezéseik megfogalmazásakor fontos tényezőt jelentettek a kérdőív elején szereplő demográfiai adatok, mivel külön nemekre és képzési szintekre lebontva szövegezték meg azokat. Végző megállapításaik szerint a férfiak és a nők materiális tananyag-preferenciájában (könyvek, fénymásolatok) szignifikáns eltérés nem mutatható ki. Az eredmények megfogalmazása után a kutatók javaslatokat tesznek a gyakorlati feladatok, tanulást segítő anyagok megosztását, feltöltését illetően.

A Pannon Egyetemen folytatott kutatás bármely elemét vettük is alapul, megszívlelendő tanulságokat vontunk le a saját kutatásunk tekintetében. Igazolva láttuk, hogy fontos megkapni a kellő számú mintát a mennyiségi elemzéshez. A Pannon Egyetem oktatói a mintavételezésbe

egyetlen kar hallgatóit vonták be, hiszen a tanulságokat legjobban hasznosítani az azonos oktatási-tanulási stílust követő intézményben lehet. Magunk is azt gondoljuk, hogy teljesen más kutatási alapfeltevéseket kell megfogalmazni az egymástól eltérő képzést nyújtó intézményekben. Az NKE tekintetében is léteznek ezek a különbségek, a rendészeti vagy honvéd tisztképzés például fizikai kontaktórákat igénylő kiképzést tartalmaz. Itt a gyakorlati kiképzés (pl. intézkedéstaktika, lökiképzés, vívás, lovaglás egyéb gyakorlati órák) online módon nem pótolható. Ezért a kutatási mintát a Rendészettudományi Karról szereztük be, ahol a kapott eredményeket és javaslatokat a hallgatók és az oktató kollégák leginkább hasznosítani tudják, megfelelően adaptálva jövőbeli tanulási-tanítási szokásaikat.

A Pannon Egyetemen kapott eredmények tükrében nem gondoljuk, hogy a férfi-női demográfiai különbségtétel szignifikáns eltérést jelentene a megfogalmazott válaszokban, különös tekintettel arra, hogy a tárgyalt kutatás előzetesen felállított, nemi különbségre vonatkozó hipotézisét a többváltozós elemzés eredményeképpen nem tudta elfogadni. [5] A javaslatok megfogalmazásánál a Pannon Egyetem kutatói a felmérésük által érintett témán belül maradnak, konkrét megfogalmazásaikkal hatékonyan támogatva azok átültetését a mindennapi oktatási gyakorlatba. Saját kutatásunkban a későbbiekben olvasható szintézis és kutatói javaslat ugyanezekkel a célokkal született.

A fentiekben bővebben tárgyalt tanulmányok kutatási-analitikai módszereit, jó gyakorlatait beépítettük saját kutatásunk menetébe. További összehasonlító, szakirodalmi elemző munkát is végeztünk az online oktatás hatásainak vizsgálatával foglalkozó témában. Ezek közül a szomszédos Romániában végzett nagy mintás [6], illetve a hazai átfogó, sok egyetemet, kart és több ezer hallgatót megcélzó Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája által végzett kutatás [7] eredményeit és módszereit hasznosítottuk.

3. ANYAG, MÓDSZER, ESZKÖZÖK

A kutatás tárgyát az online oktatás tapasztalatai képezték a Rendészettudományi Karon az oktatók és a hallgatók szemszögéből. **A kutatás célja** az volt, hogy a vizsgálatunkat követően az alábbi kutatási kérdésekre választ kapjunk:

- mennyire volt hatékony az online oktatás a kar egyetemi polgárai számára,
- milyen akadályokba ütköztek az polgárok online oktatás és tanulás során,
- milyen érzéseket váltott ki az belőlük az online munkamódszer,
- hasonlóak voltak-e a nehézségek az oktatók, illetve a hallgatók körében.

Szintén **célunk**, hogy:

- a tapasztalatokat és a következtetéseinket megosszuk az oktatókkal, valamint beépítsük azokat a jövőbeli oktatásba.

A **minta** 216 hallgatót foglalt magába, amely a kari első és második évfolyam populációjának egészét jelenti. Mind a nappali, mind a levelező munkarendű hallgatók teljes körű elérését nyelvtanár kollégáink segítségével biztosítottuk, akik a két évfolyamon kötelező angol, német vagy orosz nyelvi órákon terjesztették a kérdőívünket. A 180 fős oktatói állományból 72 munkatárs válaszait kaptuk meg a Rendészettudományi Karról, amely a 40%-os arányát tekintve szintén szignifikáns eredményeket jelent.

A kutatási módszert tekintve: hibrid kérdőíves felmérést végeztünk, egyfelől ötös skálájú Likert-skála bevonásával, valamint irányított kérdésekkel ellátott kérdőívvel. A kérdőív zárt végű kérdéseinek listáját a későbbiekben táblázat formájában ismertetjük.

A szöveges, kifejtendő kérdéssoroknál olyan kérdéseket tüntettünk fel a hallgatók esetében, mint:

- *Sorold fel, milyen előnyökkel járt számodra az online oktatás általánosságban.*
- *Sorold fel, milyen hátrányokkal járt számodra az online oktatás általánosságban.*
- *Milyen zavaró tényezők akadályoztak a tanulásban?*
- *Hogyan hatott a hangulatodra, az életmódodra és az érzéseidre az online oktatás?*
- *Mi tartott esetleg vissza a válaszadástól?*

Az oktatók esetében az alábbi kérdésekre adott válaszokra voltunk kíváncsiak:

- *Sorolja fel, milyen előnyökkel járt Önnek az online oktatás általánosságban.*
- *Sorolja fel, milyen hátrányokkal járt Önnek az online oktatás általánosságban.*
- *Mik akadályozták leginkább az oktatásban?*

- *Hogyan hatott az Ön hangulatára, oktatási stílusára, életmódjára és az érzéseire az online oktatás?*
- *Mi fogta vissza a lelkesedét az oktatás során?*
- *Tud olyan váratlan eseményt, vagy hallgatói reakciót említeni, ami nagyon frusztrálta Önt az online oktatása során?*

A kérdésekre bejövő válaszokat összesítettük, majd szintetizáltuk, és alcsoportokra bontottuk. Az egyes alcsoportokon belül megvizsgáltuk, hogy hány esetben hivatkoztak ugyanarra az okra az oktatók és a hallgatók, majd ezt követte a pozitív és a negatív válaszok összesítése a bejövő válaszok alapján.

Az **eszközt** tekintve, Google űrlap kérdőívet használtunk, mind az oktatók, mind a hallgatók tekintetében, melynek kitöltése névtelen volt. A **vizsgálat időtartama** 2021. március 17-vel kezdődött, és május 15-ig, a szorgalmi időszak befejezéséig tartott.

A kutatással kapcsolatos **hipotéziseink** az alábbiak voltak:

H1: Több negatív hozadéka lesz az online oktatásnak, mint pozitív.

H2: Jelentős különbség fog mutatkozni a hallgatók motiváltságának megítélésében a hallgatók és az oktatók szemszögéből.

H3: A hallgatók dekoncentrálttsága magasabb lesz az online térben, mint a jelenléti oktatásban.

H4: Az összes választ tekintve az oktatók nagyobb arányban ítélik meg negatívan az online oktatást, mint a hallgatók.

Ami a **kutatás menetét** illeti, az alábbi fázisokat tudjuk felsorolni:

F1: a hazai és a külföldi szakirodalom feltérképezése az online oktatás tapasztalatait illetően,

F2: a hibrid kérdőívek elkészítése és továbbítása az egyetemi polgárok felé,

F3: a kérdőívek kiértékelése, adatfeldolgozás: a kördiagramok eredményének elemzése, továbbá a bejövő szöveges válaszok kategóriákba rendezése és szintézise,

F4: az alcsoportokra adott válaszok, valamint a pozitív és a negatív válaszok összesítése,

F5: következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása.

4. EREDMÉNYEK

Az öt válaszlehetőséget tartalmazó Likert-skála százalékos arányban kifejezett eredményeit a kérdőívet szerkesztő program kördiagramokba szervezi. A válaszok egységesítésének és jobb áttekinthetőségének érdekében az alábbi táblázatokat készítettük el.

A kérdőívben feltett kérdések	<i>Az 5 fokozatú Likert-skála válaszainak aránya [%]</i>				
	Egyértel- -műen igen	Többnyi -re igen	Is-is	Többnyi -re nem	Egyáltal- án nem
1. Meg voltál elégedve a tananyagok átadásával, módszerével, és mennyiségével?	40,3	42,6	14,8	1,4	0,9
2. Ha lenne lehetőség offline (jelenléttel) folytatni a tanulást, akkor élnél-e vele?	36,3	17,7	27,9	10,2	15,0
3. Megkaptál-e minden segítséget az oktatóktól?	56,5	35,2	7,9	0,5	-
4. Kellően motivált voltál-e az online oktatás során is?	20,5	27,4	29,8	18,6	8,0
5. Véleményed szerint, ugyanazt a tudást és ugyanolyan mélységben	17,2	27,9	27,4	21,4	6,0

meg tudta-e szerezni az egyes tantárgyakból online, mint a korábbi jelenléti oktatás során?					
6. Ugyanúgy tudta-e koncentrálni az online oktatáson, mint a jelenlétin?	17,7	21,4	27,4	22,8	10,
7. Voltak-e zavaró tényezők az otthonodban, vagy akadályozott-e a technika (internet kapcsolat, mikrofon, adatforgalom)?	7,9	9,7	24,5	38	19,9
8. A szaknyelvoktatás minősége ugyanolyan volt, mint az offline oktatás alkalmával?	48,6	40,7	9,7	0,5	0,5
9. Tudta-e ugyanolyan együttműködő lenni az online térben a szaknyelvoktatás során, mint az offline térben?	35,2	46,	14,8	8,0	-
10. Megadott-e minden segítséget a szaknyelvoktató az online oktatáshoz, tudásban és mennyiségben egyaránt?	80,8	16,	2,3	-	-

11. Véleményed szerint, az órarendi jelenléti oktatás jobban elősegíti a szaknyelvtanulást?	35,3	26,5	27,0	7,4	3,7
---	------	------	------	-----	-----

1. ábra: A hallgatói válaszok összesítése a Rendészettudományi Karon. Forrás: a szerzők szerkesztése

A kérdőívben feltett kérdések	Az 5 fokozatú Likert-skála válaszainak aránya [%]				
	Egyértel- -műen igen	Többnyi -re igen	Is-is	Többnyi -re nem	Egyáltal- án nem
1. Ha lett volna lehetősége jelenléti módon folytatni az oktatást a második félévben, akkor szívesebben tette volna ezt?	37,5	31,9	8,8	12,5	9,7
2. Meg tudott minden segítséget adni a hallgatóinak az online oktatás keretein belül is?	45,1	43,7	9,9	-	1,4
3. Kellően motiváltak voltak az online oktatás során is a hallgatók az órán?	5,6	31,9	31,9	29,2	1,4
4. Véleménye szerint ugyanazt a tudást	8,3	30,6	40,3	18,1	2,8

ugyanolyan mélységben át tudta adni a tantárgyaiból online, mint a korábbi jelenléti oktatás során?					
5. Ugyanúgy tudtak koncentrálni az online oktatás során a hallgatói, mint a jelenlétin?	-	23,6	40,3	29,2	6,9
6. Milyen gyakran fordultak elő oktatást zavaró technikai tényezők az Ön otthonában (internet kapcsolat, mikrofon, adatforgalom)?	-	4,2	5,6	55,6	34,7
7. Az online oktatás minősége Ön szerint ugyanolyan volt, mint a jelenléti oktatásé?	5,6	27,8	34,7	18,1	13,9
8. Tudott-e Ön ugyanolyan interaktív, szemléletes és lelkes lenni az online térben az oktatás során, mint a jelenléti oktatásban?	13,9	48,6	27,8	8,3	1,4
9. Támogatták a hallgatók az online oktatást, a reakciójukat, az	9,9	36,6	31	22,5	-

interaktivitásukat és a tudásukat tekintve?					
10. Véleménye szerint az órarendi jelenléti oktatás jobban elősegíti az oktatást?	47,9	35,2	14,1	2,8	-

2. *ábra: Az oktatói válaszok összesítése a Rendészettudományi Karon. Forrás: a szerzők szerkesztése*

A kapott számok és arányok szöveges értékelésekor arra törekszünk, hogy a rövid, nyílt végű kérdések feleleteinek szintéziséhez hasonlóan, a pozitív vagy negatív attitűdöt képviselő válaszkategóriákat együttesen kezeljük. Úgy gondoljuk, ezzel tudjuk legjobban szemléltetni az online oktatásban résztvevők véleményét. Az összehasonlítást megkönnyítve a hallgatóknak valamint oktatóknak szóló azonos tartalmú kérdéseket és válaszokat egymás alá rendeztük.

5. A HALLGATÓI VÁLASZOK SZINTÉZISE

5.1. Pozitív kategóriák (216 hallgatói válasz alapján)

1. Időtakarékosság/utazásmentesség: „Több szabadidő, saját napirend” (68 válasz)
2. Kényelem/rugalmasság: „Később kelhetek, kevésbé fárasztó, nem kell kikelni az ágyból, kevesebb teher, otthonról teljesíthető,” (57)
3. Költséghatékonyság: „Költségkímélő, nem kell ingázni” (4)
4. Szabadidős tevékenységek: „Hobbi, sport, foci, több edzőidő” (6)
5. Szociális közeg/család: „Család, barátok, otthoni környezet” (12)
6. Tanulás/kognitív képességek/IKT: „Önálló tanulás, saját tempójú tananyag feldolgozás, kevesebb jegyzetelés, egyedül tanulhatok, önerős tanulás, precízebb házi feladat” (9)
7. Munkavállalás: „Másodállás, plusz pénz” (3)

8. Biztonság: „Félelem a COVID miatt, nem kell több emberrel egy teremben lenni, egészség megőrzése” (6)
9. Szimultán több tevékenység: „Főzés, plusz egyéb teendők, összehangolható tevékenységek”. (7)
10. Csak előnnyel járt: 2

5.2. Hátrányok (216 hallgatói válasz alapján)

1. Interakció hiánya: „kevesebben aktívak, a szakasztársakkal kevesebb interakció, nincs személyes kapcsolat az oktatókkal” (46)
2. Demotiváció: „Nehezebben veszem rá magam a tanulásra, kevésbé vagyok motivált,” (15)
3. Közösség hiánya/izoláció: „Nincs személyes kontakt, közösségi élet hiánya.” (32)
4. Dekoncentráció: „Nehezebb odafigyelés, zavaró tényezőre több esély van.” (18)
5. Hangulatingadozás: „A hangulatomra negatívan hatott” (1)
6. Mozgás hiánya: „A gép előtt sokat kellett ülnöm” (2)
7. A jelenléti oktatás hiánya: 4
8. Az egészség romlása: „Gyakori fejfájás, megfájdul a fejem, romlott a szemem.” (3)
9. Nincs hátrány: „Nem éreztem különösebben hátrányt, az anyagot megkaptuk, lehetett tanulni, nem nagyon volt hátrány, semmilyen, egyet se tudok mondani” (12)
10. Az oktatók: „Az oktatók azt hiszik, hogy több időnk van mindenre. A tanár nehezebben tud magyarázni/megmutatni/válaszolni egyes kérdésekre” (4)
11. Technika: „Elmegy, vagy ingadozik az internet, a rossz internet rengeteg bosszúságot okoz és így lehetetlen odafigyelni az előadóra” (7)
12. Oktatás: „A gyakorlati órák nehezebben megtarthatók, az időkorlát nagyon szűkös a teszteknel. A hatékonysága nem mindig egyenértékű a hagyományos oktatással.” (11)
13. Tanulás: „Nehezebben tanulok, jelenléti oktatásban könnyebben meg lehetett érteni az anyagot, felületes tudás, rosszabbul osztom be az időmet.” (9)

14. Zavaró tényezők: 4
15. Nem hatékony: 4
16. A szabadidő és a tanulás egybefolyt: 1
17. Leterheltség: 2

5.3. A „Mi akadályozott leginkább a koncentrációban?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Internet: „Akadozik, elment, lefedettség, az internet kapcsolat, volt 1-2 nap, amikor teljesen megszűnt egy 10-20 percre.” (63)
2. Semmi: „Nem akadályozott semmi.” (6)
3. Környezet: „Szerintem otthon minden elvonja az ember figyelmét, pl. házimunka, jött a futár óra közben, mivel 3 testvérem van és kis házban élünk, csöngettek, jött a postás.” (30)
4. Technikai nehézségek (mikrofon, Teams, laptop): „Áramszünet, nem értettük egymást, egyszerre futott több program, a számítógép teljesítménye, wi-fi.” (28)
5. A figyelem fenntartása: 1

5.4. A „Hogyan hatott a hangulatodra?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Motiválatlanság: „Fásultság, a jelenléti oktatásban rá voltam kényszerülve a mozgásra, valamint a tanulás is olyan szempontból jobban ment, hogy tudtuk ösztönözni egymást.” (38)
2. Ellustulás: „Kényelmesség, több semmittevés, a legfőbb probléma a mozgásszegény életmód, fizika aktivitás hiánya.” (25)
3. Rugalmasság/több tevékenység: „A rugalmasság volt jellemző, mert itthon több időm volt, például nem kellett nagyon hamar ébrednem.” (20)
4. Több szabadidő: „Edzés, több időt tudtam a családomra/barátaimra fordítani, egy idő után már megtanultam jobban beosztani az időmet, így pl. előadás alatt edzettem vagy főztem.” (33)
5. Rossz hangulat/apátia, stressz: „Nagyon elszomorít, apátia.” (7)

6. Pozitívan/kihívás/nyugalom: „Egyértelműen pozitívan hatott, a többi szabad időmet kreatívan töltöttem: lakásfelújítás, kerti munkák. Úgy érzem, hogy produktívabb vagyok, mint előtte.” (7)
7. Nem befolyásolt: „Nem hatott negatívan, különösebben nem hatott, minden nap sportolok a tanulás mellett, hogy meglegyen az egyensúly.” (3)
8. Unalom: „Egy idő után meguntam az otthonlétet, unalmasabbak voltak az órák, nincs változatosság.” (14)
9. Motiváltság: „Kreatívabb lettem, kihívás, mással így szívesen foglalkoztam, a motiváció megmaradt, sokkal kiegyensúlyozottabb lettem.” (1)
10. Család: „Több időt tudok tölteni a családommal és a párommal, aminek örülök, pozitív, hogy több időt tölthetek a családommal és a párommal.” (3)
11. Negatívan/bezárttság/multitasking: „A korlátozások miatt nem tudtam olyan sport tevékenységet folytatni, amit szerettem volna, hiányzik a közösségi élet és a barátok.”(8)
12. Változékonyan: „Változékonyan tudnám jellemezni, volt, amikor nagyon kreatív és aktív voltam, de voltak napok, amikor inkább lustább és kedvtelenebb voltam, változóan, volt, amikor ellustultam és volt olyan is, hogy kreatívabb voltam a megszokottnál.” (2)
13. Tanulási nehézség: 1
14. Mozgásszegény életmód: 4

5.5. A „Mi tartott vissza attól, hogy interaktívabb legyél?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Semmi: „Nem tartott vissza semmi, mert az oktatóm odafigyel arra, hogy mindenki aktív legyen a szaknyelvi órákon.” (16)
2. Hallgatagság: „Alapból sem szeretek beszélni, ami nem éppen előny egy szaknyelvi órán.” (1)
3. Tudás hiánya/bizonytalanság: „Nem tudtam a választ, mivel könnyen elvonták a figyelmemet, néhol nem tudtam könnyen visszakapcsolódni.” (12)

4. Motiválatlanság: „fáradtságérzet, nem éreztem magam olyan motiváltnak, mint a jelenléti órán, ahol a szemkontaktust akár felvehettem a tanárral.” (3)
5. Időkeret: „Az időkeret hiánya” (1)
6. Technika/mikrofon/internet: „Általában telefonról vagyok, és nehéz egyszerre tankönyvet meg egyebet megnyitni, a kezelőfelület használata, rossz mikrofon, rossz internet.” (20)
7. Környezet: „Háttérzajok, a kaotikus állapot (nem a nyelvi órákon) amikor egy órán vagyunk 145-en, nehezebb így bármit is csinálni. Több hallgató megelőzött. Másokra vártam.” (11)
8. Dekoncentrálttság: „Koncentráció hiánya, figyelemhiány.” 2
9. Reakcióhiány: 6

5.6. Az online oktatás előnyei és hátrányai, valamint a pozitív és a negatív válaszok összesítése a hallgatók szemszögéből

- Előnyök: Pozitív válaszok: 188
- Hátrányok: Negatív válaszok: 143
- Akadályok: 48
- Hangulat: pozitív: 96; negatív: 105; semleges: 4
- Lelkesedés és interakciók hiánya: negatív: 57; semmi: 17

Összes pozitív válasz/előnyök: 284

Összes negatív válasz/hátrányok: 353

6. AZ OKTATÓI VÁLASZOK SZINTÉZISE

6.1. Előnyök az oktatóknál (72 válasz alapján)

1. Időmegtakarítás/utazásmentesség: „Munkába járási idő megspórolása.” (43)

2. Hatékonyság/rugalmasság/kényelem, otthonlét: „Hatékonyabb munkavégzés, gyors becsatlakozás, könnyebb mérés, magánélet és munka jobb szervezése.” (38)
3. Biztonság: „Járványmentes közeg, egészségügyi biztonság, otthonról lehetett tartani és biztonságos.” 8
4. Család: „Otthonlét, család” (2)
5. Szocializáció: „Kapcsolattartás más városokban élő kollégákkal.” (1)
6. IKT/technika: „Modern technikák alkalmazása, többet használtam a Moodle rendszert, mint egyébként; sokat tanultam a digitális technológiák terén, új oktatás módszertani ismeretek.” (11)
7. Kreativitás/Szakmai fejlődés/tananyagfejlesztés: „Tananyagok fejlesztése, az online órátartáshoz kapcsolódó IT megoldások használatával való megismerkedés.”(6)
8. Semmi: „Nem járt előnyökkel. Nem éreztem előnyét.” (5)

6.2. Hátrányok az oktatói munkakörben

1. Motiválás: „Kevésbé tudtam motiválni a hallgatókat, csak pár ember volt aktivizálható, nehezebb a figyelem felkeltése, az ösztönzők hiánya.” (17)
2. Visszacsatolás/interakció: „Visszacsatolás hiánya, személyes kapcsolat, nem volt kontaktus a hallgatókkal, passzívak voltak, az interakciók visszaszorulása.” (34)
3. Kontrol/számonkérés hiánya: „Nem ellenőrizhető, hogy ténylegesen jelen volt-e hallgató, ellenőrizhetőség csökkenése, bonyolódása.” (10)
4. A mozgás hiánya/egészségkárosodás: „Rengeteg ülőmunka, mozgásszegény életmód. Elgémberedtek a végtagjaim, fáj a nyakam, kevés vérkeringés.” (8)
5. Az oktatási és adminisztratív nehézségek/technika: „Bonyolultabb a feladatok kiadása, ellenőrzése, tájékoztatások nyújtása zh vagy vizsga kapcsán.” (23)
6. Izoláció/ személyes kapcsolat/kontaktus hiánya: „Nem járhattam be a munkahelyemre így kevesebbet láttam a kollégáimat, eltávolodás.” (42)
7. Kényelem/ellustulás: „Elkényelmesít”. 1

8. Munka és magánélet összemósódása/24 órás munka: 6

9. Egyetemi környezet hiánya: 7

10. Többletmunka: 1

11. Rejtőzködés: 9

6.3. A „Mi akadályozta Önt a leginkább?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Internet: „alkalomszerűen lecsökkenő internet sáv szélesség, egy családon belül egyszerre négyen voltunk online oktatásban, ezt nem mindig bírta a net, áramkimaradás.” (25)

2. Laptop hiba: „A kiadott laptop gyenge teljesítményű. Az egyetem által biztosított gép lassú, gyakran rossz minőségű volt a hang, ezért inkább a saját eszközümet használtam.” (6)

3. Mikrofon/Kamera/Hang: „Hiánya, hang-mikrofon problémák, sípolás a mikrofonban. A hangkapcsolat hardveres hibája miatt néha másodpercekre elment a hang.” (17)

4. Microsoft Teams/Moodle: „A rendszerbe történő bejelentkezés, Teams-Power Point együttműködés kivetítésekor nem tökéletes (kivetített képen lapozás nem mindig sikerül).” (12)

5. Hallgatói passzivitás/motivátlanság: 2

6. Zavaró háttérkörnyezet: „A társasházi egymásra figyelés, tolerancia hiánya, a házban/lakásban/ház körül történő zavaró események (családtag, szomszédok, stb.), gyerekek.” (5)

7. Semmi: „Nem volt akadály, nem volt ilyen, a Moodle és a Teams rendszerek nálam jól működtek.” (3)

6.4. A „Hogyan hatott az Ön hangulatára az online oktatás?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Frustráció: „Egy idő után frusztráló főleg, ha gyerekfelügyelettel társul, egy idő után a magánélet és a munka egy helyszínen történő lebonyolítása frusztrálni kezdett.” (13)

2. Rugalmasság/jobb időbeosztás: „Rugalmas időbeosztás, több szabadság, szabadabb életmód, több szabadidő az utazás hiánya miatt.” (36)

3. Kihívás: „Kihívás a figyelem fenntartása során, tervezhetőség, új módszerek, előremutató, fejlődés, kihívást jelentett, pozitív értelemben.” (19)
4. Pozitívan: „A hangulatom teljes mértékben jó volt az online oktatás ideje alatt is. Nem hatott negatívan a munkámra, sőt többet dolgoztam!” (16)
5. Kreativitás: „A kreativitás terén egyértelműen pozitív irányban hatott, motiválttá tettem magam, játékos feladatokat készítettem, és módszertani sokszínűsége ad lehetőséget.”(12)
6. Mozgáshiány: „A szokásos csoportos mozgásformák elmaradása”. (2)
7. Semlegesen: „Nem volt kiugró különbség ilyen tekintetben, mert jelenlétben is ugyanúgy megtalálják a hallgatók a módját, hogy mással foglalkozzanak.” (8)
8. Változatosság/vegyesség: „Több és egyben kevesebb szabadidő, egyszerre jelentett kihívást, biztonságot, ugyanakkor kevésbé motiváló a monitoron keresztül tartani a kapcsolatot.” (7)
9. Motivátlanság: „Kicsit motivátlanabb voltam, kényelmessé válik az ember, többször motivátlanság, az volt az érzésem, hogy a falnak beszélek, úgysem rám figyelnek.” (17)
10. Biztonság: „Egészségügyi biztonság, biztonságos volt.” (8)
11. Kényszer/teher: „Kényszer az új technika bevonására. Sok energiát igényelt az átállás, szükséges volt kidolgoznom és alkalmazni figyelemfenntartó technikákat, amelyek online is működnek.” (7)
12. Negatívan: „Rendkívül negatívan, a "munkaidő" és a "szabadidő" egészséges mértékű elkülönülése gyakorlatilag megszűnt.” (6)
13. Interakció hiánya: „Jobban szeretek élő embereknek beszélni, mint a monitoron lévő monogramoknak. Nem lehetett szakmai vitákat folytatni.” (9)
14. Többletmunka: 7
15. Elkényelmesedés: 2
16. Munka és magánélet összemosódása: 2
17. Semmi változás: 4

6.5. A „Mi fogta vissza a lelkesedését?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Semmi/ugyanolyan lelkes voltam: „Igyekeztem ugyanolyan lelkesen előadni a témáimat, az elméleti órákkal nem volt gond. Nem fogta vissza semmi a lelkesedésemet.” (8)
2. Közömbösség/passzivitás/motiválatlanság: „A hallgatóság hozzáállásán nagyon sok múltott, Érezni lehetett a hallgatóság egy részén, hogy esetleg csak testileg voltak jelen.” (11)
3. Interakció hiánya/személytelenség: „Személytelennek éreztem az oktatást, nem tudtam követni a hallgatók reakcióit.” (24)
4. Sok várakozás (a hallgatókra): 1
5. A tekintet hiánya: „Bekapcsolt kamerával egy 100 fős előadást nem bír el a rendszer. Gyakran többször is szólítanom kellett őket, mire reagáltak és bekapcsolták a mikrofont.” (4)
6. Online tér: „A diskurzusok vontatottabbak a mikrofon ki-, és bekapcsolások miatt, a szakmai viták nem kivitelezhetők, a helyzet, a forma, a gépiesség, a szükségmegoldás”. (7)
7. Mozgás hiánya (mozdulatlanság): 1
8. A figyelem hiánya: „Azok a hallgatók, akik nem figyeltek, kikapcsolták a kamerát. Gyakori kifogás hogy nem jó a gépük és a net.” (3)
9. Módszertani korlátok/ a gyakorlati órák kivitele: „4-5 módszertani elemmel oktattam, egy jelenléti oktatásnál azért körbe tudunk ülni, közösen tudnak a hallgatók rajzolni, gondolkodni.” (4)
10. Fáradtság: 1
11. Kifogások: 2

6.6. A „Mi frusztrálta Önt leginkább?” kérdésre adott válaszok szintézise

1. Nem frusztrált semmi: „A hallgatók együttműködőek, szorgalmasak voltak. A hallgatóink felnőtt emberként tudomásul vették a helyzetet és igyekeztek alkalmazkodni.” (15)
2. A hallgatók hozzáállása/passzivitás: „Ha kérdeztem valamit, senki nem válaszolt. Nem is nagyon lehetett megállapítani, hogy egyáltalán ki is az, aki ténylegesen jelen van az órán.” (10)

3. Más tevékenység az órán: „Evés az órán, telefonálás, az egyik hallgatóm óra közben úgy gondolta, ebédet kell készítenie, amikor ráírtak az óra közben és pittyegett a mobilja.” (11)
4. Technikai problémák: „Az internetkapcsolat akadozása. A hallgató kényelmetlen helyzetben könnyen mondta, hogy nem jó a kamerája/mikrofonja/internet kapcsolata.” (5)
5. Gyakorlati órák megtartása: „A gyakorlati foglalkozások megtartásának nehézségei.” (1)
6. Háttérzajok: „Háttérzajok: kutyaugatás, gyerekzsivaj, vízfolyás, telefoncsörgés, a családom mászkált a szemináriumom közben a szobában, harkálykopogás a falon, csengetett a futár.” (4)
7. Kifogások: 4
8. Késés/jelenlét hiánya: 4

6.7. Az online oktatás előnyei és hátrányai, valamint a pozitív és a negatív válaszok összesítése az szemszögéből

- Előnyök: Pozitív válaszok: 114
- Hátrányok: Negatív válaszok: 158
- Hangulat: pozitív: 91, negatív: 65, semleges: 4
- Lelkesedés iránya: pozitív: 8, negatív: 58
- Akadályok: 67
- Frustráció jelenléte: nem volt (pozitív): 16, jelen volt (negatív): 39

Összes pozitív válasz/előnyök: 229

Összes negatív válasz/hátrányok: 387

7. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK, KITEKINTÉS

7.1. Következtetések

A konzekvenciákat tekintve, a saját kutatási következtetéseink feltárása előtt pillantsunk rá azokra az oktatói és hallgatói véleményekre, melyek méltán summázzák a megszívlelendő tanácsokat:

„A hallgatókkal való beszélgetés nyomán tudom, hogy ők is hiányolták a jelenléti oktatást, mert ennek nem csak a tananyag átadása a lényeg, hanem a szociális interakciók megléte is, amit bármilyen jó IT-rendszer sem pótolhat.”

„Az időkorlát nagyon szűkös a teszteknel, túl rövidek a határidők a teszteken.” „A hatékonysága nem mindig egyenértékű a hagyományos oktatással. Az online órák során nem lehet ugyanazt átadni, mint egy jelenléti óra során.”

„Semmiképp nem helyettesíti a jelenléti, az online oktatás monotonná tette a tanulási folyamatot.”

„Talán az új online tanítási módhoz új protokollt kellene kialakítani: a hallgatók legalább óra elején és végén legyenek képileg is jelen, egy köszönés vagy elköszönés erejéig villantsák fel magukat külön felkérés nélkül is. Ki kellene dolgozni egy online oktatási minimális szabályzatot.”

„A jelenléti oktatásnál sokszor tapasztaltam, hogy a lelkesedésem a téma iránt bevonzza a hallgatók egy részét, látom a testbeszédet, és a mimikát, ez egy bélyegképből nem jön át.”

A fent említett oktatói véleményeket mi is osztjuk, bár fontos megjegyezni, hogy a pandémia okozta óvintézkedések végett, szükségmegoldásként lépett fel a digitális oktatás, melyre a Nemzeti Közszerológati Egyetem gyorsan és hatékonyan reagált, akár a rögzített és többször visszanezhető webinariumok esetében, akár a Microsoft Teams platform bevezetésével, mely interaktívva tette az órákat (amennyiben a hallgatók is éltek a lehetőséggel). Az oktatóknak újra kellett gondolni a tananyagok átadásának a formáit és a metódusait, továbbá a „helyhez kötött” távoktatás miatt, még több motiváló feladattal kellett az órákat megtartaniuk, hogy magukra vonják a figyelmet a képernyőn keresztül is.

Jelen kutatás keretein belül maradván a zárt és nyílt végű kérdésekre érkezett reakciók tárgyalásakor korábban néhány, a számokból és szavakból azonnal adódó következtetéseinket már levontuk. E helyen a kutatással kapcsolatos hipotéziseinket értékeljük.

Az első előzetes kutatási feltevésünket (H1), mely szerint „több negatív hozadéka lesz az online oktatásnak, mint pozitív” nem fogadtuk el. Ez következett a hallgatók online oktatással kapcsolatos szignifikáns mértékű általános elégedettségéből.

A második hipotézisünket (H2), mely szerint „jelentős különbség fog mutatkozni a hallgatók motiváltságának megítélésében a hallgatók és az oktatók szemszögéből” igazolva látjuk, a távolsági oktatás és tanulás részleteire vonatkozó kérdések alapján adott 47,9%-os pozitív hallgatói és 37,5% pozitív oktatói válasz arányának szignifikáns különbsége miatt.

A harmadik hipotézisünket (H3), mely szerint „a hallgatók dekoncentráltasága magasabb lesz az online térben, mint a jelenléti oktatásban” szintén elfogadtuk. A hallgatók koncentrációját ők maguk 39,1-a, míg ugyanezt az oktatók 23,6%-a gondolta pozitívnak.

A negyedik feltevésünk (H4), mely szerint „az összes választ tekintve az oktatók nagyobb arányban ítélik meg negatívan az online oktatást, mint a hallgatók” szintén beigazolódott. Ezt a nyílt végű kérdésekre adott negatív válaszok összesítése után kiadódó számok mutatják. Ez alapján az egy hallgatóra jutó negatív válaszok száma 1,63, míg az egy főre jutó negatív oktatói válaszok száma 5,37.

7.2. Javaslatok

Az adatok feldolgozása, csoportosítása, összehasonlítása, és a szöveges válaszok kiértékelése közben alakítottuk ki a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának oktatási gyakorlatára vonatkozó javaslatainkat.

A vészhelyzeti távolsági, virtuális térbe helyezett oktatás a hallgatók nagyarányú elégedettsége mellett ment végbe. Mind a hallgatók, mind az oktatók ezáltal fejleszthették az általános digitális kompetenciáikat, az elektronikusan elérhető és leölthető jegyzeteket, diásorokat, valamint csiszolhatták az oktatáshoz és tanuláshoz kapcsolódó jó gyakorlataikat. A vészhelyzeti digitális oktatásra és tanulásra való átállás, majd a jelenléti oktatásra való visszatérés átmenet nélkül történt. Javasoljuk, hogy a kialakított digitális kompetenciák megtartása és

továbbfejlesztése érdekében az jelenléti oktatás mellett is tartsuk fenn a távolsági oktatás néhány elemét. Úgy gondoljuk, hogy ezt legkönnyebben a nagy létszámú, egész évfolyamokat vonzó előadások esetében lehet megtenni. Ezek közül félévente és tanszékenként egyet-egyet javasolunk kiválasztani, a hallgatóknak pedig webinárium, vagy valós idejű előadás formájában kell felkínálni.

Elérhetővé kell tenni a hallgatókkal folytatott egyéni konzultációk online megtartásának lehetőségét mind a hallgató, mind az oktató számára. Ennek okaként a már említett kényelmi szempontok sorakoztathatók fel.

A kis létszámú, csoportokban zajló szemináriumok, szabadon választott tantárgyak valamint kiképzési gyakorlatok megtartását továbbra is a jelenléti oktatás keretei között javasoljuk folytatni.

Javasoljuk, hogy az esetleges újabb teljes körű online oktatás bevezetése előtt a tanórák lefolytatásának protokollját a hallgatók és oktatók véleményezésével egyetemi fórumokon alakítsák ki. Úgy gondoljuk, hogy néhány alapszabály felállítása szükséges, amely egységesen vonatkozik a hallgatókra és oktatókra egyaránt. Ilyen például a hallgatók arcának megmutatása, a kamera bekapcsolása a kiscsoportos foglalkozások elején és végén. Ezzel nem terheljük a sávszélességet kameraképekkel, viszont kiküszöbölhetők azok a demotiváló viselkedésformák, amelyeket a hallgatók felvonultattak a párhuzamos tevékenységeikkel az órák ideje alatt.

7.3. Kitekintés

Meggyőződésünk, hogy az Rendészettudományi Kar szervezeti kultúrájába könnyen bevezethető egy néhány pontból álló, nem túlszabályozott online viselkedési minta, amely a koncentrációra és motiváltságra is pozitív kihatással lehet. A kölcsönös tiszteletet, mind az oktatók, mind a hallgatók részéről elengedhetetlen. Az oktatónak el kell fogadnia azt a helyzetet, ha a hallgató településén szünetel az internet szolgáltatás, vagy azt bármely technikai eszköze, például a mikrofonja működésképtelensége akadályozza. Be kell látnunk, hogy a hallgató is ütközhet akadályokba, terhelt lehet az internet, ha a többtagú család egyszerre home office-ban és online oktatásban van, akadályozhatják a háttérzajok, a kisebb testvérek oktatása vagy a család körülötti megnövekedett teendők a pandémiából kifolyóan. Ugyanakkor a hallgatóknak is be kell látniuk azt, hogy a készségfejlesztő tantárgyak esetében és a

szemináriumokon, szükség van az interakcióra, és ha nem együttműködőek az oktatókkal, akkor elvész az interakció, és online is kötelesek reflektálni az oktató kérdéseire, mert enélkül, méltán gondolhatja azt az oktató, hogy „monogramoknak beszél, vagy kriptában tanít”. Összességében elmondhatjuk, hogy a legjobb online platform sem helyettesíti a jelenléti oktatást, a mindent elmondó szemkontaktust, az arcjátékot, a szocializációt és az interakciót. Az oktatók és hallgatók együttműködésére vonatkozó javaslatunkat nem szigorúan írott szabálykönyvbe szánjuk, annak kölcsönös megértésen és bizalmon kell alapulnia.

HIVATKOZÁSOK

- [1] Ürmösné Simon Gabriella, Barnucz Nóra: *Az Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus múltbeli, és jelenlegi tevékenységei, valamint a jövő perspektívája*. In: PORTA LINGUA 293-307. (2019) Elérhető: <https://doi.org/10.48040/PL.2020.24> (A letöltés dátuma: 2021.12.10.)
- [2] Kovács Éva: *The experiences of running "Advanced Technical English" courses for engineering students at Donát Bánki Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Óbuda University*. Biztonságtudományi Szemle 2021/1. 65-78. Elérhető: [file:///C:/Users/%C3%89va/Downloads/128-Article%20Text-675-1-10-20210315%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%C3%89va/Downloads/128-Article%20Text-675-1-10-20210315%20(1).pdf) (A letöltés dátuma: 2021.12.07.)
- [3] Law Mei Yuan: *Student's Attitude and Satisfaction towards Transformative Learning: A Research Study on Emergency Remote Learning in Tertiary Education* Creative Education 2021/12. 494-528. Elérhető: https://www.scirp.org/pdf/ce_2021030411313547.pdf (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)
- [4] Alicia O'Caithin – Kate J Thomas: *"Any other comments?" Open questions on questionnaires – a bane or bonus to research?* BMC Medical Research Biology, 2004.11.08. Elérhető: <https://bmcmedresmethodol.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/1471-2288-4-25.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)
- [5] Hargitai Dávid Máté - Sasné Grósz Annamária – Veres Zoltán: *Hagyományos és online tanulási preferenciák a felsőoktatásban – A COVID-járvány kihívásai* Statisztikai Szemle 2020.07.09., 98. évfolyam 7. szám 839-857. Elérhető:

https://www.ksh.hu/statszemle_archive/all/2020/2020_07/2020_07_839.pdf (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

[6] Maier, Veronica – Alexa, Lidia – Craciunescu, Razvan: *Online Education During the COVID19 Pandemic: Perceptions and Expectations of Romanian Students* Proc. Eur. Conf. e-Learn., ECEL 2020. október 317-324. Elérhető: [Online education during the COVID19 pandemic: Perceptions and expectations of romanian students | Proc. Eur. Conf. e-Learn., ECEL; 2020-October:317-324, 2020. | Scopus \(bvsalud.org\) DOI: 10.34190/EEL.20.147](#) (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

[7] Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája: *Távoktatás jelentés 2020.09.29.* Elérhető: <https://hook.hu/hu/felsooktatas/tavoktatas-jelentes-2851> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

IRODALOMJEGYZÉK

Barua, Ankur: *Methods for Decision-Making in Survey Questionnaires Based on Likert Scale* Journal of Asian Scientific Research, 2013, 3/1. 35-38. Elérhető: <http://aessweb.com/pdf-files/35-38.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Boca, Gratiela Dana: *Factors Influencing Students' Behavior and Attitude towards Online Education during COVID-19* Sustainability 2021/13. 7469. 1-21. Elérhető: [sustainability-13-07469-v2 \(2\).pdf](#) (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Darius, Preethi Sheba Hepsiba – Gundabattini, Edison - Solomon, Darius Gnanaraj: *A Survey on the Effectiveness of Online Teaching–Learning Methods for University and College Students* A Journal of the Institution of the Engineers B évfolyam 2021.04.05. Elérhető: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8021218/> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Esposito, James L.: *Iterative, Multiple Method Questionnaire Evaluation Research: A Case Study* Journal of Official Statistics 20. Évfolyam, 2004. 2. szám 143-183. Elérhető: <https://www.scb.se/contentassets/ca21efb41fee47d293bbee5bf7be7fb3/iterative-multiple-method-questionnaire-evaluation-research-a-case-study.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Földvári Mónika –Mújdricza Ferenc: *A kognitív kérdőívtesztelés módszertana: a kognitív interjúfelvétel* Statisztikai Szemle, 2018. 96. évfolyam, 5. szám 449-467. Elérhető: https://www.ksh.hu/statszemle_archive/2018/2018_05/2018_05_449.pdf (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Király Gábor – Dén-Nagy Ildikó – Géring Zsuzsanna – Nagy Beáta: *Kevert módszertani megközelítések. Elméleti és módszertani alapok.* Kultúra és Közösség, IV. folyam V. évfolyam 2014/II. szám 95-104. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1895/1/09.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Letenyei László – Nagy Gábor Dániel: *Rugalmas kérdőív – A standard kérdőív kritikái és javaslat a kérdőíves adatgyűjtés terepközeli alkalmazására* Szociológiai Szemle 2007/1–2. szám 29–46. Elérhető: <https://szociologia.hu/dynamic/070102letenyei.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Letenyei László – Rácz Attila – Losonc Krisztina – Dukasz Magor: *A kérdőíves online adatfelvétel megújítása mentális térképezésből átvett módszertani megfontolások alapján* Belvedere Meridionale, 2021/XXIV.1 132-137. Elérhető: http://acta.bibl.u-szeged.hu/5342/1/belvedere_2012_001_132-137.pdf (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Yongqi Gu – Qiufang Wen – Danxia Wu: *How Often is Often? Reference ambiguities of the Likert-scale in Language-learning Strategy Research* Occasional Papers in English Language Teaching 1995/5. 19-35. Elérhető: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED391358.pdf> (A letöltés dátuma: 2021. 12. 25.)

Ürmösné Dr. Simon Gabriella lektorátusvezető, egyetemi docens, angol nyelvtanár,
Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Idegennyelvi és Szaknyelvi
Lektorátus

Gabriella Ürmösné Simon, University of Public Service, Faculty of Law Enforcement,
Department of Foreign Languages for Specific Purposes, Associate Professor, Head of
Department.

E-mail: Simon.Gabriella@uni-nke.hu,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9284-9578>

Kovács Éva angol nyelvtanár, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar
Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus;

doktori hallgató, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola

Éva Kovács, Teacher of English for Specific Purposes, University of Public Service, Faculty
of Law Enforcement, Department of Foreign Languages for Specific Purposes,

PhD student, Óbuda University, Doctoral School on Safety and Security Sciences.

E-mail: KovacsE@uni-nke.hu,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3295-9243>